

ANDIJON SHAHRIDA TA'MINOT ZANJIRLARINI AXBOROT TAXLILI VA XULOSALAR

Turdiqulov Muhammaddin Ilhomjon o'g'li

Andijon mashinasozlik instituti, "Transport va logistika" fakulteti

"Transport logistikasi" yo'nalishi 4-kurs talabasi.

E-mail: turdiqulovmuxammaddin@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada Andijon shahrida ta'minot zanjirlarini axborot taxlili va xulosalar to'g'risida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: ta'minot zanjiri, WMS dasturiy ta'minoti, inventarizatsiya, optimallashtirish.

Andijonda transport logistikasi sektori ta'minot zanjiri samaradorligi va raqobatbardoshligiga to'sqinlik qiladi. U ishlab chiqarish uchun xom ashyoni sotib olish va tashish, mahsulot ishlab chiqarish, tayyor mahsulotni yakuniy mijozga etkazib berish va bitim bo'yicha yakuniy hisob-kitoblarni amalga oshirish bilan bog'liq barcha jarayonlarni qamrab oladi. Aslida, ta'minot zanjiri (yetkazib berish tizimi) mahsulotni ishlab chiqarish va iste'molchiga yetkazib berish bilan bog'liq barcha tadbirlarni rejalashtirish, amalga oshirish va nazorat qilishdan iborat. ning bir qismi sifatida ta'minot zanjiri ta'rifi butun jarayonga tegishli axborot oqimi ham hisobga olinadi. Ta'minot zanjiri diagrammasi xomashyo yetkazib beruvchidan xom ashyoni qabul qilish, ishlab chiqarish, saqlash yo'li ko'rinishida taqdim etilishi mumkin. Transport, oxirgi mijozga yetkazib berishgacha sotish.

Ta'minot zanjirlari Hozirgi vaqtda ular juda murakkab jarayonlar bo'lib, ular juda ko'p ob'ektlarni va tizimning turli elementlari o'rtasidagi murakkab aloqa tarmoqlarini hisobga olishlari mumkin. Ushbu jarayon dunyoning uzoq burchaklaridan tizimga ko'plab pudratchilarni o'z ichiga olgan keng tarqalgan globallashtirish tufayli qo'shimcha ravishda murakkablashadi. Oziq

zanjiri biznes operatsiyalari amaliyotida keng tarqalgan tushunchadir. U ishlab chiqarish uchun xom ashyoni sotib olish va tashish, mahsulot ishlab chiqarish, tayyor mahsulotni yakuniy mijozga etkazib berish va bitim bo'yicha yakuniy hisob-kitoblarni amalga oshirish bilan bog'liq barcha jarayonlarni qamrab oladi. Aslida, ta'minot zanjiri (yetkazib berish tizimi) mahsulotni ishlab chiqarish va iste'molchiga yetkazib berish bilan bog'liq barcha tadbirlarni rejalashtirish, amalga oshirish va nazorat qilishdan iborat. ning bir qismi sifatida ta'minot zanjiri ta'rifi butun jarayonga tegishli axborot oqimi ham hisobga olinadi. Ta'minot zanjiri diagrammasi xomashyo yetkazib beruvchidan xom ashyoni qabul qilish, ishlab chiqarish, saqlash yo'li ko'rinishida taqdim etilishi mumkin. Transport oxirgi mijozga yetkazib berishgacha sotish.

Ta'minot zanjirlari Hozirgi vaqtda ular juda murakkab jarayonlar bo'lib, ular juda ko'p ob'ektlarni va tizimning turli elementlari o'rtasidagi murakkab aloqa tarmoqlarini hisobga olishlari mumkin. Ushbu jarayon dunyoning uzoq burchaklaridan tizimga ko'plab pudratchilarni o'z ichiga olgan keng tarqalgan globallashuv tufayli qo'shimcha ravishda murakkablashadi. Oziq zanjirini logistika zanjiri ular ko'pincha bir-birining o'rnida ishlatiladi, lekin de-fakto logistika zanjiri biri hisoblanadi ta'minot zanjiridagi aloqalar. Sifatida ta'minot zanjiri xomashyo yig'ishdan tortib to yakuniy mijozga yetkazib berishgacha bo'lgan barcha jarayonlarni qamrab oladi, ha logistika zanjiri Bu ishlab chiqarish bosqichidan keyingi barcha jarayonlarga, ya'ni ishlab chiqarilgan mahsulotlarni saqlash, tashish va tarqatish uchun qo'llaniladi. Muammoni osonroq tushunish uchun yetkazib berish tizimi foydalanamiz misol avtomobil ishlab chiqarish va sotish. Oziq zanjiri u butlovchi qismlar va butun avtomobillarni ishlab chiqarish uchun xomashyo yig'ish, keyin transport vositalarini ishlab chiqarish, ularni saqlash, dilerlarga yetkazib berish va iste'molchilarga yakuniy sotishni qamrab oladi. bo'lsa logistika zanjiri bu faqat 1 avtosalon uchun turli avtomashinalarning modellarini xarid qilish, ularni saytda taqdim etish, sotish va mijozlarga xizmat ko'rsatish va sotib olingan modelni _____ iste'molchiga topshirishdan iborat _____

bo'ladi. Ta'minot zanjiri ko'rinishi turli tomonlar o'rtasida uzluksiz va tabiiy aloqa uchun juda muhimdir. Bu munosabatlarni yaxshilash va hamkorlikni yaxshilashga yordam beradi, shu bilan birga mahsulotlarning ta'minot zanjiri bo'ylab qachon va qanday harakatlanishini tushunishga imkon beradi. Siz yuzaga kelishi mumkin bo'lgan buzilishlarni oldindan bilib olasiz va ularni engillashtirish uchun nima qilish kerakligi haqida proaktiv qarorlar qabul qila olasiz.

Agar yetkazib beruvchi sizni ishlab chiqarishda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan kechikishlar haqida xabardor qilsa, bunga misol bo'la oladi. O'z vaqtida, siz boshqa uzilishlarga duch kelmasdan oldin muqobil etkazib beruvchilarni izlashingiz yoki muqobil zaxiradan foydalanishingiz mumkin. Ko'rinishning oshishi bilan siz yaxshilanish imkoniyatlarini tezda aniqlashingiz mumkin. Bu sizning operatsiyalaringizni soddalashtirish va ta'minot zanjiri ish faoliyatini yaxshilashni osonlashtiradi. Avtomatlashtirish ko'rinish kabi muhim, chunki u ta'minot zanjiri samaradorligini oshirish bilan birga vaqtni tejashi isbotlangan. Inson ishtirokini talab qilmaydigan vazifalar va jarayonlarni avtomatlashtirish zarur – shuning uchun siz biznesingizning har bir sektoriga kerakli e'tiborni berishingiz mumkin.

WMS dasturiy ta'minoti eng tezkor etkazib berish yo'llarini tahlil qilish va buyurtmalar bajarilishini va buyurtma afzalligiga ko'ra eng yaqin ombor joylaridan jo'natilishini ta'minlash orqali biznesingizga tezroq jo'natish vaqtlarini taqdim etishi mumkin. Kengaytirilgan WMS imkoniyatlari Simple Global kabi 3PL bilan hamkorlik qilish orqali mumkin; Bu avtomatlashtirilgan qabul qilish va qo'yish, avtomatlashtirilgan tanlash, qadoqlash va jo'natish imkonini beradi. Sizga bitta boshqaruv panelidan omborlarimizdagi barcha operatsiyalaringiz uchun to'liq shaffoflik va ko'rinish beriladi, bu esa ta'minot zanjiringizni yaxshilash imkonini beradi.

Ta'minot zanjiri boshqaruvi (SCM) - bu tovarlar va xizmatlarning xom ashyo etkazib beruvchilardan yakuniy iste'molchilarga o'tishi bilan bog'liq turli jarayonlar, faoliyat, resurslar va

manfaatdor tomonlarni strategik

muvoqilashtirish va nazorat qilish.. SCM samarali va samarali operatsiyalarni ta'minlash uchun ta'minot zanjiridagi har bir qadamni rejalashtirish, bajarish, monitoring qilish va optimallashtirishni o'z ichiga oladi.

Ta'minot zanjirini boshqarishning asosiy maqsadi mijozlar qiymatini maksimal darajada oshiradigan, xarajatlarni kamaytiradigan, operatsion samaradorlikni oshiradigan va bozorda raqobatdosh ustunlikni saqlaydigan uzluksiz va integratsiyalashgan tarmoq yaratishdir. SCM biznes maqsadlariga muvofiq mahsulotlarni o'z vaqtida va to'g'ri yetkazib berishni ta'minlash uchun manbalar, ishlab chiqarish, tarqatish, logistika, inventarni boshqarish va boshqalar kabi turli komponentlarni tartibga solishni o'z ichiga oladi.

Ta'minot zanjiri boshqaruvi samaradorlikni oshirish, xarajatlarni kamaytirish va mijozlar ehtiyojini qondirishni oshirish uchun ta'minot zanjirining har bir komponentini strategik rejalashtirish, muvoqilashtirish va optimallashtirishni o'z ichiga oladi. SCM bir qator tadbirlarni o'z ichiga oladi, jumladan:

Muvofiqilashtirish: SCM tashkilot ichidagi va butun ta'minot zanjiri tarmog'i bo'ylab muvoqilashtirish va turli jarayonlar, funktsiyalar va bo'limlarni o'z ichiga oladi. Samarali muvoqilashtirish qiyinchiliklarni va samarasizlikni kamaytiradi.

Hamkorlik: Yetkazib beruvchilar, ishlab chiqaruvchilar, distribyutorlar, chakana sotuvchilar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik ta'minot zanjirini optimallashtirish uchun juda muhimdir. Kuchli hamkorlik axborot almashish, resurslarni samarali taqsimlash va xavflarni kamaytirishga yordam beradi.

Yetkazib beruvchilar bilan munosabatlarni boshqarish (SRM): Yetkazib beruvchilar bilan mustahkam hamkorlik aloqalarini o'rnatish. Ochiq muloqotni qo'llab-quvvatlang, xavflarni boshqarish bo'yicha hamkorlik qiling va o'z vaqtida yetkazib berish va sifatli materiallarni ta'minlash uchun birgalikda ishleng.

Talablarni bashorat qilish: Talabni aniq prognozlash SCM ning asosidir. Kelajakdagi talabni bashorat qilish orqali tashkilotlar ishlab chiqarish, inventarizatsiya va tarqatish faoliyatini yanada samarali rejalashtirishlari mumkin.

inventarizatsiyadan boshqarish: Inventarizatsiya darajasini to'g'ri boshqarish mahsulotlarni kerak bo'lganda ortiqcha zahiralarsiz mavjud bo'lishini ta'minlaydi. Bu inventarni saqlash xarajatlarini tanqislik xavfi bilan muvozanatlashni talab qiladi.

xatarlarni boshqarish: Ta'minotdagi uzilishlar, geosiyosiy muammolar va tabiiy ofatlar kabi potentsial xavflarni aniqlash va yumshatish ta'minot zanjirining mustahkamligini saqlab qolish uchun muhim ahamiyatga ega.

Texnologiyani amalga oshirish: Ma'lumotlar tahlili, sun'iy intellekt kabi ilg'or texnologiyalar va blokcheyn tobora ko'proq SCMga ko'rinish, samaradorlik va qaror qabul qilishni yaxshilash uchun integratsiya qilinmoqda.

Barqarorlik tashabbuslari: Zamonaviy SCM isrofgarchilikni kamaytiradigan, ekologik mas'uliyatni rag'batlantiradigan va axloqiy me'yorlarga mos keladigan barqaror amaliyotlarga urg'u beradi.

Ta'minot zanjirini samarali boshqarish nafaqat mahsulotlarni mijozlarga o'z vaqtida va yuqori sifatli yetkazib berishni ta'minlabgina qolmay, balki tashkilotlarga xarajatlarni tejash, raqobatdosh ustunliklarga erishish va mijozlar ehtiyojini qondirishga yordam beradi. Bu turli sohalaridagi zamonaviy biznes operatsiyalarida hal qiluvchi rol o'ynaydigan dinamik va strategik intizomdir.

Ta'minot zanjiri boshqaruvi jarayonlar, manfaatdor tomonlar va o'zgaruvchilarning murakkab o'zaro ta'sirini o'z ichiga oladi, bu esa tashkilotlar navigatsiya qilishi kerak bo'lgan turli qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin. Ushbu qiyinchiliklar ta'minot zanjirining samaradorligi, sezgirliги va umumiy samaradorligiga ta'sir qilishi mumkin. Ta'minot zanjiri boshqaruvidagi ba'zi umumiy muammolar:

Talabning o'zgaruvchanligi: O'zgaruvchan iste'molchilarning xohish-istaklari va bozor dinamikasi talab naqshlarini buzishi mumkin.

Ta'minotda uzilishlar: Tabiiy ofatlar, geosiyosiy muammolar, ish tashlashlar va etkazib beruvchilarning bankrotligi kabi kutilmagan hodisalar ta'minot zanjirini buzishi, kechikishlar va etishmovchiliklarga olib kelishi mumkin.

Inventarizatsiyani optimallashtirish: Talabni qondirish uchun optimal inventar darajalarini muvozanatlash va tashish xarajatlarini

minimallashtirish ehtiyotkorlik bilan rejalashtirishni talab qiladi. Ortiqcha zaxiralar kapitalni bog'laydi, kam zaxiralar esa zaxiralarning kamayishiga olib keladi.

Globallashuvning murakkabligi: Jahon bozorida faoliyat yuritish bojxona qoidalari, tariflar, madaniy farqlar va turli xil qonuniy talablar bilan bog'liq murakkabliklarni keltirib chiqaradi.

Yetkazib berish vaqtining o'zgaruvchanligi: Tashishdagi kechikishlar yoki ishlab chiqarish noaniqliklari tufayli etkazib berish vaqtlarining o'zgaruvchanligi rejalashtirishga ta'sir qilishi va kutilmagan uzilishlarga olib kelishi mumkin.

Texnologiya xarajatlari: Ta'minot zanjirini boshqarish dasturlari, IoT qurilmalari va ma'lumotlarni tahlil qilish vositalari kabi yangi texnologiyalarni joriy qilish va integratsiya qilish qimmatga tushishi mumkin.

Mahsulotlarning murakkabligi: Bir nechta komponentlar yoki moslashtirish talablari bo'lgan murakkab mahsulotlar manba, ishlab chiqarish va muvofiqlashtirishda qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin.

Ekologik barqarorlik: Iqtisodiy samaradorlikni saqlagan holda atrof-muhit standartlari va barqaror amaliyotlarga javob berish muvozanatni saqlash harakati bo'lishi mumkin.

Iqtidor etishmasligi: Ta'minot zanjiri bo'yicha malakali mutaxassislarga talab yuqori va tashkilotlar malakali xodimlarni yollash va saqlab qolishda qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin.

Ushbu muammolarni hal qilish samarali rejalashtirish, hamkorlik, texnologiyani o'zlashtirish, xavflarni boshqarish va doimiy takomillashtirish sa'y-harakatlarini o'z ichiga olgan strategik yondashuvni talab qiladi. Ushbu muammolarni faol ravishda hal qiladigan tashkilotlar barqaror va samarali ta'minot zanjirlarini qurishlari mumkin, bu ularning umumiy muvaffaqiyatiga hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Christopher, M. (2016). Logistics & Supply Chain Management. Pearson UK.

2. Chopra, S., & Meindl, P. (2019). Supply Chain Management: Strategy, Planning, and Operation. Pearson.
3. Lee, H. L., Padmanabhan, V., & Whang, S. (1997). Information Distortion in a Supply Chain: The Bullwhip Effect. *Management Science*, 43(4), 546-558. doi:10.1287/mnsc.43.4.546
4. Mollenkopf, D. A., & Closs, D. J. (2005). The Hidden Crisis in US Logistics Infrastructure: The Role of Government in the Development of America's Freight Transportation System. *Transportation Journal*, 44(1), 5-16. doi:10.5325/transportationj.44.1.0005
5. Tan, K. C., Lyman, S. B., & Wisner, J. D. (2002). Supply Chain Management: A Strategic Perspective. *International Journal of Operations & Production Management*, 22(6), 614-631. doi:10.1108/01443570210429216
6. Soni, G., & Kant, R. (2020). An Integrated Optimization Approach for Sustainable Supply Chain Management: A Case Study in the Logistics Sector. *International Journal of Logistics Research and Applications*